Vlaas, vlake, vläke, vVoordfr. flaege, flacke, Eng. flead, schot. flaik, flake, fluke; Goth. flahta = vlechtwerk, van flaihtan, OHD. flehtan = vlechten. Westf. fleke = zijstukken, ladders van een mestwagen.

1 vlasmaal; feest na afloop van de vlasbewerking. Zie: maal.
2 vlasreep; plank met lange ijzeren pinnen, waardoor men 't vlas haalt om 't van de houtachtige huid te ontdoen, vlasschekel, Gron. ringelbank.
3. vleden = verleden; vleden haarfst, zömmer, enz, ook Gron.
4 vleerkratten = hondekratten; zie ald.
5 vleeschklobbe = vleeschblok. Zie: klobbe.
6 vleeuw, vleeuwe; net om houtsnippen te vangen. Bij Lats: Het vinckenet komt haar niet toe, Ons dient alleen een stille vloe (nl. om snippen en eendvogels te vangen). (v. Dale: vlouw, eene soort van net.)
7 vlei, vlij; vlies op gekookte melk, Gron. vlei, vlaun, Friesch vlaud, Oostfr. flei, flê.
8 vleien = passen, te pas komen; „'n riek mensche vleit overall dree wat."
9 vleigaffel; het voorwerp waarmede men een stuk vleesch uit de wiemel neemt, daar men het niet met de hand bereiken kan.
10 vleizaam = handelbaar, dienstvaardig, voorkomend.
11 vlierboo = vlierstruik, Sambucus nigra. Gron. fledder, fledderbos, Oostfr. fledderbôm, HD. Flieder, Mfl. flaethco (Kil. vlier, Jan flederbom.)
12 vlomes = vlies; schapevacht, Gron. vlauw.
13 vlogen = gevlogen.
14 vlöken = vlieken, Gron. vlaiken.
15 vlootemelk = afgeroomde melk, ondermelk, Gron. vlote melk, Geld. Kil. vlotemelk, Oostfr. flöte melk, Holst. flötmelk, Osnabr. flöte melk, Neders. afflaten melk. vlun: vlieten = vlocien; Kil. vlieten het melk = de melk afroomen, Eng. to fleet the milk; Neders. fläten, Overijs. vlaten, Oostfr. flöten, vVoordfr. flieten, flotten.
16 vlieren = laten glijden, vieren, bv. 'n touw laten vlieren.
17 vliet = vlijt; ik doo mien vliet = ik doe mijn best, ik werk zooveel ik kan; ook Gron.
18 vlieuwe; zie: vleeuwe.
19 vlim = vlijm, lancet. Het Gron. heeft wel: scharpas 'n vliem
20 vlinten, veldvlinten = Kesseling = Keien, Gron. vlinten. Kil. vlinte = Keye; Oostfr. flinte, flint, vNeders. Eng. Deensch flint, Ew. flinta; OHD. flinz, altHD. vlins = harde steen, kei, rots, en daarvan het HD. Flinte = geweer met vuursteen, van Flint = benaming van vele steensoorten, in zonderheid van den vuursteen.
21 vlodooren; zie: schmulooren.

1 vlodoorîg; zie: schuuloorîg.

2 vlössen (verlossen), een kinderspel. Twee of drie oppassers staan in een kring waarin ook één zit. Al de anderen trachten dezen buiten den kring te trekken, te verlossen; gelukt dit, dan moeten de oppassers een nieuwen gevangene zien te krijgen, en dezen weer bewaken.

3 vlug, vlugge, flukg = vriendelijk; ook = gezond; hoe giet, nog vlugge? Gron. hou gait, nog vlögge? of alleen: (Westerkw.) vlug? in Westerw.; ook Marken = vlug = gezond, welvarend.

4 vlij; zie: vlei

5 voegen = toeslaan bij eene verkooping.

6 voel (= vuil), in: hij keek zoo voel as 'n oortiek = hij keek geducht zwart.

7 voel = baatzuchtig, geldzuchtig.

8 voel = ijverig, bv. van een predikant: voel op 't leeren wezen = ijverig in zijn dienstwerk zijn. Gron. voel, vuul = loos, slim, afgericht, bv. om geld te verdienen; in 't Westerkw. vuul = arbeidzaam en zuinig; in de Marne: 'n voele arbaider = een daglooner die flink werken kan. Vergel. ook: voel 2.

9 voelaordîg = kwaadaardig, boosaardig.

10 voelbandîg = buitengewoon druk, volhandig. (Gron. voelbandig, als bijw. van versterking, altijd met ongunstige beteek.: voelbandîg vluiken, kold, enz. Vergel. 't HD. unbändig. Friesch fuwlbandig = zeer sterk, met geweldige kracht.) Ook = gestreng, bv.: voelbandig preeken.

11 voelbekken; zie: roegbekken.

12 voelbekt = onbeschaamd, vrijpostig.

13 voelbekt = vuile taal uitslaande. Zie: roegbekken.

14 voelboom = alnus nigra, vuilboom, welkshout geringe waarde heeft. v. Vale: vuilboom (gewest) hondsboom; sporkenboom. Oostfr. (Stürenb.) Fuhlbaum, Faulbeerbaum, Läusebaum, Rhamnus frangula.

15 voeraovend; de tijd dat de beesten 's avonds gevoederd en gedrenkt worden, Gron. vouroavend.

16 voerwerker, voerwaarker, voorwaarker = gepatenteerd voerman, HD. Fuhrwerker. Te Gron.: vourwark = het privilegie om goederen per as van den wal naar de pakhuizen te vervoeren.

17 voerwerkerswaogen = voermanswagen.

18 voesten = vuisten; als ww. bij eene ontmoeting elkander de hand geven, Gron. handlangen.

I ook Oostfr.

⌈ Voor: 't werkvolk: volk 't is beddegaonstied! o volk wat heb ik 'n pien! laot we ies uutkieken, volk.

⌊; 't volk komt nooit boven = de dienstboden komen nooit in de kamer van den boer en zijn huisgezin; bie 't volk eten = met de dienstboden en daglooners aan dezelfde tafel eten.

I (zie: heksenfamilie)

11. vōnder = plank over eene sloot, meestal met een rek voorzien; ook Gron. (Bij v. Dale: vonder, vlonder = losse brug of plank over ne sloot = vondel; van 't Lat. pons, Fransch pont, met den diminut. uitgang: el) Weil. vlonder = eene losse brug over een klein watertje. Kil. vonder, vondel = bruggetje, bij Meyer als veroud. opgegeven. NBrab. vondel = brugplankje (Staring en Heye schrijven: vonder.)

⌈ vōnder.

1 vögel = vogel, HD. Vögel (meerv.). Spw. Vögels van eener lee veeren Koppeln geern = gelijk zoekt gelijk.

2 vogelkers; de wilde kriek, Prunus Avium. v. Hall. Neerl. Plantensch. p. 67.

3 vogelvoet = hoendervoet; zie ald.

4 vol (= veel), zooveel als: veelmalen, vaak, dikwijls; hie komp vol bij oes.

5 volk = huisgezin, nabestaanden, familie ⌈; Gron.: onze volk = de ouders, ook: de huisgenooten; NHoll. volkik = familie. ⌈ In Gron. Geld. ZHoll. ook voor: dienstboden bij een boer. ⌊ Ook = krijgsvolk; onder 't volk = in krijgsdienst; „Gerriet Staoveng was doe wèr hen bij 't volk." Wanneer er over deze of gene familieleden gesproken wordt, die het ver in den boerenstand gebracht hebben of zich door verstand en doorzicht onderscheiden hoort men dikwijls in vromen eenvoud zeggen: hm! 't is er ook een van 't volk! d.i. eene van hen die heksen kunnen. Dr. Mosaïk 1 A. p. 18. ⌊ — volk hebben = bezoek hebben, ook Gron. — Met den naam er bij: Jan Meeuwes volk = Jan Meeuwes en zijne vrouw, ook Gron. — volk van 't leverij zijn zij, die er equipage op houden met een knecht in livrei. — Het woord is ook van bijen gebruikelijk: de körven hebt veel volk verlören = er zijn vele bijen gestorven of omgekomen, bv. door harden wind; die bij hef te min volk = in dien korf zijn geen bijen genoeg.

7 volschrōbben, in: iemand de hood volschrōbben = iemand schelden.

6 volmachten = bestuurders van waterschappen, opzichters van wegen, kanalen, dijken, bruggen, enz. Vóór 1856, toen de Wet op de Waterschappen is ingevoerd, ook Gron.

8 volslaogen (ww.) = volschenken, ook Gron. (Ommel.)

9 volslaogen (bvnw.) = gezwollen; volslaogen um 't heuft = opgezet in 't gezicht. Gron. volslaogen in 't wezen = eer breed dan smal en niet mager in 't gezicht.

10 völt = viel; 't völt niks to = 't viel niet mee, Gron. 't vōl nijt tou.

13 vool, vooltien, vul = veulen, Gron. vool, Friesch. vool, Kil. veulen, volen, MNederl. vool, Oostfr. fool, faal, Eng. foal, Oudfr. folla, Saterl. fole, AS. fola, ONoorsch foli, fyl, Zw. fole, fäle, Deensch fole, OHD. folo, volo, MHD. vole, vol, HD. Tüllen, Tohlen, Goth. fula.

voolmèr = merrieveulen, Gron. mourvool.

12 vōnderrik = richel bij een vonder. In Gron. (Old.) de plank of deel over eene sloot of gracht met eene leuning. Zie ⌈

14 voordêlk = gunstig, voordeelig; Gron. vörlk, vörrêlk =

ook Gron.

[Order op de Schouwing (1803), art. 10: vreding = dam, afsluiting. Landr. (1608) III, 47: vredinge van tuinen; IV, 29: bevredet; -30 bevrediget = verzoend.

boven anderen uitmuntend, anderen vóór zijnde, overigens onder dezelfde omstandigheden. v. Dale voorlijk, dat weinig gebruikt wordt; Oostfr. förlîk, fördelk. Hooft: op 't vorderlijkst = op het gemakkelijkst, met de minste moeite.

1 voorderij = het voeder geven aan 't vee
2 vooren = voederen, van het vee; Gron. vouern, vourn, Oostfr. fören.
3 voorenstied = tijd om het vee voeder te geven.
4 voorsteen; zie: es.
5 voorwaarker; zie: voerwerker.
6 vork, vörk = mest- of hooivork; zie greep. Zegsw. hij hef de vork neerelegd = hij is gestorven; de vork omhoog steken = eendrachtig zijn.
7 vörken; door middel van eene vork uitrooien.
9 vörreljaors = vierendeel jaars, Gron. vörljoars, vörlsjoar.
8 vörrel = vierde deel, ook Gron.
10 vört, vöt = voort, weg; ik leup vöt = ik liep weg; hij is vörtgaon = is met de noordezon vertrokken, ook Gron.; al zoo wat vöt = op dezelfde wijze voortgaande, en zoo voort. (v. Dale: voort = vertrokken; verdwenen.)
11 vortdaodelk, pleon. voor: dadelijk, terstond; ook: vortdaodelk op slag; ook Gron.
12 vost (gevost) = vosachtig, vosfig, van een dier, wat den kop of de kleur betreft.
13 vöt; zie: vört.
14 vötteling = kousvötling; zie: hozevotling.
15 vrag = vraagt, Gron. vragt.
16 vrachtîg = waarachtig, als bevestiging; Gron. vrachtîg, frachtig, enz.
19 vredîg, voor: tevreden; daor bin ik neet vredig met = daarmede neem ik geen genoegen, daarmede ben ik niet tevreden; ook Gron. Neders. Oostfr. fradelîk, frädelk.
20 vreding; zie: vreeîng
17 vrachtîghaol = waarlijk, voorzeker; dat was vrachtîghaol lang gin gek idee; ook Gron.; euphem. voor: vrachtig; zie ald.
18 vraogen kriegen = gevraagd worden, bv. om kermis te houden.
21 vree, vrede = afsluiting, omtuining, omheining, 't HD. Zaun.
22 vreede; zie: vree.
23 vreeën = afsluiten; ook = slooten opruimen waarmede eene weide afgesloten wordt voor vreemd vee. Staat voor: vrijen = vrij houden.
24 vreeîng, vreding, bevreding = omheining, afschutsel van grond, van een put, enz. [Van daar: huisvrede; het recht bevredigen, zoo dikwijls in 't Landr. voorkomende. Dr. Landr. (1712) II, 48: de Schults heeft macht het Recht te bevreden; IV, 25: Een

ſen om 12 uur geluid wordt,

L frummenstke.

I Hoogd. wroagen

dagelijk moet in zijn Huis te vreedeigen zijn en die de Huisvrede breekt, die breekt (verbeurd) honderd Goutgulden.—

1 vreed = vreedzaam, Stil, Kalm; Samengetr. uit vredig; ook Gron. Vergel vredig.

2 vrenden; zie: vrennen.

3 vriendhoudend (vriendhoudend) = familieziek. Ook van dieren = blijken van genegenheid toonende. Gron. vrundhoudend, Oostfr. frûndholdend = gaarne de vriendschap onderhoudend (v. Dale: vriendhoudendheid = gehecht aan zijne vrienden.)

5 vrennen, vrenden = vrienden; (in't algemeen, Gron. vrunden, vrennen); de vrennen = de genoodigden.

4 vriendschap = voor: bloedverwantschap.

6 vreetbel (vreetbel); de bel of het klokje dat op sommige haevzaten gevonden wordt (of werd) als sein voor de arbeiders dat het schafftijd is.

7 vriedheid = trotschheid.

8 vroevrijp; zie: vuistkoek.

9 vrôger = vroeger, Gron. vrouger.

10 vrenden = allen die zich van buiten in de gemeente vestigen of gevestigd hebben.

11 vrômdigheid; komt van vrômden (zie ald.) komt.

12 vrommes = vrouwspersoon; ook Zkolb. - Gron. vrômens, Overijs. vrômmes, Zeel. vrômmis, Friesch frômmiske. Staat voor: vrouwmensch. Oostfr. frôminsk, Westf. L

13 vromoer = vroedvrouw; Oostfr. frômôr. Contr. van: vroede (wijze) moeder.

14 vronder = kajuit van een klein schip, ook Gron. Oostfr. forunder. (v. Dale: vooronder, benedendeel van een schip bij den boeg.

15 vroo = vroeg, en: vroege, vroegen.

16 vröjeln = zich voortelend bewegen. Gron. vröseln, frôseln, Westerlew. wrakkeln = worsteln, van knapen, om hunne krachten te meten; Friesch wrachselje, Kil. wrasteln, wratselen; G. Jap. wraegseljen; Oostfr. wrakslia, Noordfr. wrikstien, wrüstle, Oostfr. frôseln, Eng. to wrestle; Ags. wraksteorn, wraecstlian = van wraecstan = drukken, wringen. Zie: wrangen.

17 vrouw, vrouwe; naam waarmede de boerin door hare dienstboden wordt aangesproken; Gron. vrou, vrau, en daar ook in den derden persoon.

18 vrouwlue = vrouwen. Tegdw. Jong vrouwlue en jong pierd weet niet waor ze te blaand kommen kunt.

16' vröd = vriest; as't dör vröd = als het doorvriest, Gron. as't deurvruust.

19 vrund = familie; hij is vrunden van Wolbertien = bevriend met, familie van enz.; ook Gron.

246

1 vrijhuisken (= vrijhuisje, huisje waar men kan vrijen) = gelegenheid om met een meisje (of met meisjes) in aanraking te komen; op 'n vrijhuisken of gedspin.

2' vrijmaken = zich van iets bevrijden, eene groote overbrengen, Gron. vreimoaken, Oostfr. freemdken.

4 vul; zie: vool

3 vueren = rijden met een wagen.

5 v-unnen = gewonden, Gron. vönnen.

2² vrijheid = vrijheid, vergunning, Gron. vreighaid.

6 varen = vervoeren van, varen met turf, enz. „Leendert vuur um en de bij niks dan langen turf."

7 vuul = vuil; iemand vuul schouwen = iemand mistrouwen, het niet op hem hebben. Van het schouwen, onderzoeken van eieren ontleend.

8 vuulbekken; zie: voegbekken.

9 vuurbouten = vuur aanleggen; zie: bouten. Ieder ingezeten te Koevorden die een huisd gekocht heeft om het zelfde te bewonen is bijna gehouden, het vooraf door de dienstboden en jonge meisjes der straat, waarin dat perceel gelegen is, te laten insijden. Tot dat einde begeven zich een paar kinderen uit de buurt, eenige weken vóór het huis zal betrokken worden, naar den eigenaar en vragen vrijheid om alsdaar te mogen vuurbouten, die dit dan niet durft weigeren; alsdan wordt door eenige dienstboden de dag bepaald, en op het afgesproken uur verzamelen zich de ongehuwde meisjes van de straat of wijk, waarin het huis gelegen is, ieder eene mand met turf medevoerende, die op den daarvoor bestemden haard wordt geworpen: dan wordt er brandewijn gedronken, en de vrolijke troep trekt zingende naar buiten, om een groenen, liefst bloeienden Meidoornstruik te halen, waarmede zij dan in triomf en onder woest getier in de stad terugkeeren. Die taak wordt vervolgens met klatergoud, linten en strikken versierd en in den hoop turf geplant. Het huis wordt nu het toneel van losbandige vrolijkheid die tot 10 of 11 in den avond voortduurt. Dr. Volksalm. 1841, p 212 e.v. Podagr. I, p. 120 e.v.

10 vuur-rook, in de zegsw.: vuur en rook holden = vuur en licht houden, woonstede, domicilie hebben (bijna vervoud. 1848). In sommige streken van Duitschland: rauch = woonhuis, en van daar: seinen eigenen Rauch haben, Rauch und Brot haben, enz.

11 vuurstulpe = hek om 't vuur tegen de katten. Zie: stulpe.

12 vijfschaft, viefschaft; dikke stof tot kleeding, door middel van vijf schachten of kamhouten uit vijf draden geweven; de eene zijde heeft vier draden, de andere een draad tot inslag. Gron. viefschaft, in geschrifte vijfschaft, Oostfr. fifschaft, fefschacht.

[Oostfr. ware, wâr,

[de maan, weg, verloren; 'k zal um zoo waerums de boksen beslaon = eengeducht pak slaag geven.

[(Gron.: as de weerlag);

[daardoor

W

1 waar, waardeel = aandeel in een onverdeeld veld, vol aandeel in de markte. Wie voor een vierde van een waardeel gerechtigd is in de algemeene markte heeft het recht er een zeker aantal schapen te laten weiden. Dr. Landr. (1712) III, 102: De geene die twee volle Waren in de gemeene Markte hebben, 't zij alleen of meer personen, zullen scheiding kunnen aanvragen. id. (1608): in eigendom hebben een vierendeel wardeels: (1712) III, 105: gewaardeelt = deelhebber zijnde; Gron. (Westerw.): woardijl, woare = gedeelte van eene esch ter grootte van 6 tot 8 hectare; die aldaar een vol aandeel heeft, wordt van ouds volboer genoemd. In het Regl. op de beroeping van pred., 1673 art 7: In de Carspelen Wedda, Onstwedda, Vlachtwedda en Sellingen zal men stemmen nae Mollenwaers ofte Waertallen, enz. In Gron. bij de houders van eendenkooien: woar (zond. meerv.) zeker getal waarbij de vogels verkoopen; elke eendvogel is eene, twee smijnten ook eene woar, enz.; Friesch war: Van denzelfden oorsprong als het Nederl. waar[= handelsartikel, Nederd. M Nederd. ware, MHD. war, ware, OEng. Eng. ware, AS. varu, Cnoorsch vara, Noorw. vara, voru, vuru, Zw. vara, Deensch vare. Het beteekent, zegt ten Doornk., oorspronkelijk waarschijnlijk niets dan: iets wat men wenscht of begeert, inzonderheid wat men door ruil of handel zoekt te verkrijgen, en alsdan met het Sanscr. en Vendisch vara = wensch, begeerte, ook: voorwerp van begeerte, een gewenscht goed, tot den wortel: var = kiezen, uitkiezen, behoort.

2 waardeel; zie: waar. Ook = iets, dat in de war is.

3 waarheid, de waarheid = de bijbel.

4 waarken = werken, Gron. warken; ie moot maor wat bie de waarken blieven = gij moet maar dicht bij honk blijven. u niet verwijderen.

5 waarkgierig = werkzaam, ijverig, steeds werk voor zich zelf en zijne dienstbaren zoekende.

6 wad = toegang met den wagen tot eene esch.

7 wadde, watte = wat, vrag. vnw. Ook = niet waar?

8 waeke = woerd, mannetjesgans.

9 waerum, in: as de waerum! = als de weerga! drommelsch gauw! rep u! [mien tebaksduit was nao de waerum = naar[

10 wagenloops = schrikkig, van paarden die[licht op hol gaan, ook Gron. bij Hil. waeghenloopigh.

1 wagentoet = de naaf van het wiel; Gron. woagentoet; Kil. tuyte (Holl. Fries.) velghe. Oostfr. tute, tüte, tüt = eene soort van buis, die men op de naaf van het rad schroeft om het wegloopen van het smeer en indringen van stof te voorkomen. Aldus om den vorm; toet = tuit.

2 wal = wel; ie keunt wal loopen; ook ODrentsch, Gron. (Westerw.); Oostfr. wol, wal, wel, HD. wohl, wol.

3 wallatend = welvarend, welgedaan, zwaarlijvig. Zie: laten.

4 wambeer; zie: bambeer.

6 wameinde; het achterste gedeelte eener schuur tegenover het geveleind. Eigenl. zooveel als: het einde der wam (= buik) of: [inge-]wand der schuur. Oostfr. wampe, wamp, HD. Wampe, Wamme = buik, ingewand, enz.; MNederd. wamme, Nederl. wam, Oudt. wamme (opengesneden buik van een visch); Oudfr. wamme, Oudsl. OudNoordd. wamba, ctS. vamb, Eng. womb, ONoorsch vömb, Zw. vamb, Deensch vom, Goth. vamba, OHD. wamba, wampa, womba, wumba, MHD. wambe, wampe, wamme = buik, uterus, vulva, enz.

5 wamberîg = onbestendig; veel getier makende. Gron. bamberîg, bieberîg, wieberig, Oostfr. bibärig, wibärig = luidruchtig, bij een weinig pijn, enz.; Neders. biberig; Holst. pramperen, bramberen = allarm maken. Zie: beren.

7 wand; samenstel van staken, twijgen en leem, in plaats van gemetseld muurwerk, waaruit vroeger de huizen in Drente bestonden. Vóór 1795 toch werden er bijna geen steenen aan de huizen gezien, gelijk thans (1843) allerwege het geval is. Podagr. II p. 173.

8 wandelend land; het jaarlijksch afwisselend gebruik van twee stukken land, meestal naast elkander gelegen.

9 wangeloovig = ongeloovig; ook = lichtgeloovig.

10 wankanter = tegenkanter, tegenpartij; Gron. wankantig = weerstrevig, tegenstribbelend; Oostfr. = onrustig, en ook = wederspannig.

11 wannen, in: olde wannen, zooveel als: oude versleten manden, korven, bezems, enz.

12 want, waant = pijenguut = pij, wollen stof die gesponnen wordt uit den afval en het uitschot der wol en daarna door den dorpsweever of geheel van wol, of met eene schering van linnen garen wordt geweven, die door den Drentschen boer voor zijne bovenkleeding wordt gebruikt; wanten buis = soort van jas van pij; linnen en want = linnen en wol. Kil. want = kleeding, en = laken.

13 wanten buis; zie: want.

weteren, wetteren

vespe

1 wanvet = half vet, niet vet genoeg om geslacht te worden, ook Gron.-Oostfr. wanfet. Eigenl. zooveel als: niet vet.

2 wanwenstîg; zie: wenstîg; zooveel als: niet kunnende wennen, waarvoor men ook hoort: onwennig.

3² waolen; het ineengedraaide stroo waarvan de bijenkorven worden gemaakt. Kil. wallen, wellen = rollen, wentelen, rondwentelen; Hooft wâlen; G. Japix, Noordfr. wale = draaien; MHD. wëllen, wellen, OHD. wëllan, walzjan, AS. willian, Goth. valvjan, Lat. volvere = wentelen, rond. draaien, HD. wälzen.

4 waore = waordeel; zie: waoor.

5 waoren = beschermen, bewaren, in acht nemen; waor dée! = pas op, wees op uwe hoede. Gron. woaren (refl.) = zijne gezondheid ontzien, zich wachten voor koude, voor sommige spijzen, enz.; zuin goud woaren = zijne kleeren sparen, er zorg voor dragen; OGron. waren = vrijwaren; Hooft waaren = beschermen; Neders. Holst. waren, Westf. wären; MHD. waren, warn, AS. warian, Eng. to ware = bewaren, behoeden, zich wachten, in acht nemen. Vergel. 't MHD. warnen (zich in acht nemen, zich wachten voor), en 't HD. warnen.

6 waoter; over 't waoter joagen = onder 't rijden een paard den tijd niet gunnen zijn water te loozen.

3' waogenholt = wagenschot.

7 waotern = het vee water geven, drinken, Gron. woatern; Ommel. Landr. IV, 42, 43: wt een Putte wateren. (v. Dale: wateren = laten drinken, naar het wed brengen, van paarden.)

8 waps, wapse = wesp, Gron. weep, Oostfr. wepse, weps, Neders. wepse, wöpse, MNederd. wispe, wespe, AS. väps, veps, Eng. wasp, Noorw. kvefs, kveps, gvefs, veps, Deensch hveps, vespe, OHD. wafsa, wefsa, wafsî; MHD. wefse, webse, later: wafs, wefs, Beiersch webes, webesen, websen, wepsen, Oud Pruis. wobse, Lat. vespa, van: vepsa. Van: weven; daar een wespennest een kunstig wiefsel van verschillende stoffen gelijkt. Zie: woeps.

11 warm bier; bier met beschuit en wittebrood tot brij gekookt, en behoorende bij een begrafenismaaltijd.

9 warf = kruipende wilg, Geld. kruipwerf, Salix repens. v. Hall. Neerl. Plantensch. p. 206. Vergel. het MHD. warp, warf = draaiing, wending, OHD. warb, OSaks. hwarf, hwarbh = omdraaiing; zich bewegende of: zich om en door elkander bewegende menigte, enz.

10 warkstellîg = uitgevoerd, bewerkstelligd; iets warkstellig maken = tot stand brengen, uitvoeren. Gron. warkstallighaid van iets maken = er werk van maken, zich des te werk stellen; en: uitvoering aan iets geven.

Gron. Oostfr. wasken = wasschen; Gron. wōsk, Oostfr. wusk = wiesch; Westf. wasken wosk.

werscop,

(p. 380, 455, 463)

Noordfr.

een

1 warpen = smieten (dat meer gebruikt wordt) = smijten, gooien.

2 warregoed; goederen waarover geschil is, proces gevoerd wordt. Dr. Landr. (1712) III, 65: Niemand mag eenig warregoed kopen, d.i. goederen die in Litis pendentie staan, of daaromme anderzints questie is.

3 wasschern, waskern = wasschen; waskerde = wiesch.

4 wasschōp, wasschup (onz.) in 't O. van Dr. = bruiloft, in 't W. = kraambezoek, kraamvisite. Van het Oudfr. werscap, Osaks. wirdscepi, wërdscepi = gastmaal; OHD. wirtscaft, MHD. wirtschaft, Oostfr. wërdskup = gastmaal, gasterij, smulpartij. Friesch wasschipper = logeergast; Gron. wasschōp = bruiloft, bij Laurm. (p. 76) waarschap, wasschop = bruiloft, bruiloftsmaal. Wiarda (p. 393): warschap = bruiloft, NHoll. waarschap; Oostfr. Landr. = bruiloft, Neders. Westf. waschkup, Oostfr. warskup, wërskup, wârschup (ook = verlovingsfeest).

5 wasschupsneuger; de persoon die de gasten ter bruiloft moet noodigen, in Overijs. brulbitter (bruiloftsbidder). Zie: wasschōp.

7 wasschupswaogens; de wagens met de bruiloftsgasten.

6 wasschupsvolk = de bruiloftsgasten. Zie: wasschop.

8 wasselk, wasselîk = groeizaam, van het weder gezegd.

9 wassen = waren, onv. verl. tijd van: zijn; ook Gron. Oostfr.

10 wat, in: 'n dag-, 'n stuk+, 'n man-, 'n gulden of wat = eenige, eenigen; ook Gron.

11 wate = wrat; Gron. woat, woart, Friesch wart, Oostfr. wârte, wârt, HD. Warze, Nederd. waarte, MNederd. warte, MNederl. warte, werte, worte, wratte, Oudfr. warte, Friesch wort, wârt, Wangeroog wôrt; AS. vearte, veart, Oud Eng. warte, werte, wrete, Eng. wart, ONoorsch varta, Noorw. vorta, Zw. värta, Deensch vorte, OHD. warza, MHD. warze, werze. Zou met wortel, HD. Wurzel, Oostfr. wurtel van een Germ. thema vart = wenden, draaien, winden, slingeren, enz. inzonderheid = zich krommen, buigen, enz. komen, daar de wrat uit een verwarden draadbundel bestaand uitwas is, welks wortels zich naar alle kanten in het vleesch verliezen.

12 waterbōl = houten waternap.

13 watergal = watergeil, ook in Gron. Overijs. = wilde spurrie, Spergula Arvensis. v. Hall. Neerl. Plantens. p. 32.

14 watergeil; zie: watergal.

15 water-kelder Zegsw. 't water in de kelder hebben = in staat van kennelijk onvermogen, of: bankroet zijn.

16 waterpaldert = waterpoel; zie: paldert.

18 watertap = waterhoos, Gron. regentap, Oostfr. watertappe.

17 waterstouwing = dam. Zie: stouw.